

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและทำงานอย่างสร้างสรรค์ สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามต้องการในสถานการณ์ต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก ดังนั้นการเรียนภาษาต่างประเทศไม่ได้เรียนภาษาเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่เรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ การจัดการเรียนการสอนควรจัดกิจกรรมให้หลากหลาย ทั้งกิจกรรมฝึกทักษะทางภาษา อันจะนำไปสู่การเน้นผู้เรียนที่พึ่งตนเองได้(Learner - Independence) และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต(Life - long Learning)

จากการรายงานผลการสอบระดับชาติ (National Test) ปีการศึกษา 2550 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พบว่ามีผลการสอบภาษาอังกฤษได้คะแนนสูงสุด 40 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 11.47 คิดเป็นร้อยละ 28.68 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จากการสอบถามนักเรียนและครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พบว่าผู้เรียนยังขาดการพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ ครูขาดเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม พฤติกรรมในการสอนของครูยังไม่สอดคล้องกับหลักสูตร สื่อและอุปกรณ์เรียนการสอนไม่พร้อมและไม่เพียงพอ ทำให้นักเรียนไม่สนุกกับการเรียน ตลอดจนเนื้อหาที่ครูมาสอน อาจไม่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ไม่มีความหมายต่อชีวิต

การจัดการเรียนรู้ต้องใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ลักษณะของสื่อที่จะนำมาใช้ในการเรียนรู้ต้องมีความหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่ายและรวดเร็วขึ้นรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหา

ความรู้และการเรียนรู้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลาและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer-Assisted Instruction) หรือ CAI คือ สื่อการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่งซึ่งใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอ สื่อประสม อันได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง กราฟิก แผนภูมิ กราฟ ภาพ เคลื่อนไหว วิดีทัศน์และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนหรือองค์ความรู้ในเนื้อหาที่ละหน้าจอภาพ โดยเนื้อหาความรู้ในคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะได้รับการถ่ายทอดในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและโครงสร้างของเนื้อหา โดยมีเป้าหมายสำคัญก็คือการได้มาซึ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ การให้แรงเสริม การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนให้สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างเฉพาะบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี (นิพนธ์ ศุขปริดี, 2533) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากและยังมีข้อได้เปรียบเหนือสื่ออื่น ๆ ด้วยกันหลายประการ อาทิ การเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีความยืดหยุ่น สะดวกสบายและมีปฏิสัมพันธ์และโต้ตอบได้ นักเรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้โดยไม่มีขีดจำกัดของเวลาและสถานที่ รูปแบบจะมีการนำเสนอเป็นข้อความ เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และสื่อสารกันได้ในเวลาเดียวกัน เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ข้อดีอีกประการหนึ่งก็คือ สามารถปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา จะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้ และริ่คว้าความสนใจของนักเรียนวัยนี้ อันเป็นหนทางหนึ่งที่น่าวิทยาการใหม่ ๆ มาพัฒนาจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ในบทเรียนยิ่งขึ้น และยังเป็นการแก้ปัญหาการขาดครูได้ทางหนึ่งอีกด้วย

งานวิจัยจำนวนมากที่ทำในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาของผู้เรียนในระดับมัธยมและอุดมศึกษาสูงขึ้นกว่าการเรียนการสอนในห้องเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนโดยปกติทั่วไป ในการสอนทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนไวยากรณ์ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษามากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการสอนใหม่ทางการศึกษาที่มีคุณลักษณะที่ดีหลายอย่าง เช่น ให้ข้อมูลย้อนกลับได้ฉับไว ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นผู้สอนส่วนตัวที่ชาญฉลาด เป็นโอกาสให้ผู้เรียนเป็นอิสระจากรูปแบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่มีกฎระเบียบเคร่งครัด เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น เป็นต้น คุณสมบัติต่าง ๆ ดังกล่าวล้วนแต่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสนใจพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupations กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้ นักเรียนและผู้สนใจสามารถศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม และสามารถ ทบทวนบทเรียนต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา และสถานที่

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupations กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupations ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupations
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupations กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนเมื่อเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupations

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาทำให้ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้เกิดประโยชน์สำหรับนักเรียน สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและผู้สนใจที่ ต้องการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ
2. เป็นแนวทางในการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สำหรับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ ในเรื่องอื่น ๆ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้แบ่งการศึกษาค้นคว้าออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตของ แต่ละขั้นตอนเป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupations สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75 / 75

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupations มีทั้งหมด 5 เรื่อง ดังนี้

1. Career Day
2. She's a singer
3. I work all week
4. A job is a job
5. The Problems

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

2.2.1 ผู้เชี่ยวชาญบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 1 ท่าน

2.2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 4 ท่าน

2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยางเอน (ประชานุเคราะห์)

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

2.2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยางเอน

(ประชานุเคราะห์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 3 คน เป็นการทดลองแบบเดี่ยว โดยเลือกนักเรียนที่มีสติปัญญาระดับ เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน เพื่อดูภาษา ความเหมาะสม เวลาที่ใช้

2.2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยางเอน

(ประชานุเคราะห์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 9 คน เป็นการทดลองแบบกลุ่มเล็ก โดยเลือกนักเรียนที่มีสติปัญญาระดับ เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน เพื่อนำมาหาค่า ประสิทธิภาพ E_1/E_2

2.2.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยางเอน

(ประชานุเคราะห์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 30 คน เป็นการทดลองใช้ เพื่อหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2

3. ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมของบทเรียน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupations กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นไปตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก โดยมี เนื้อหา 5 เรื่อง ดังนี้

1. Career Day
2. She's a singer
3. I work all week
4. A job is a job
5. The Problems

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนอนุบาลพุทธชาติ จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนอนุบาลพุทธชาติ จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน วิชาภาษาอังกฤษ

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupations กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ใน 6 ด้าน คือ ด้านคู่มือการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ด้านเนื้อหา ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านนวัตกรรม ด้านแบบทดสอบ ด้านภาษา

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551
โรงเรียนอนุบาลพุทธชาติ จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลพุทธชาติ
อำเภอวิบูลย์รักษ์ จังหวัดพิจิตร จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษ
เรื่อง Occupations กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupations หมายถึง การเรียน
โดยนำคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ที่นำเสนอเนื้อหาเรื่องอาชีพ (Occupations)
และการใช้ The Present Simple Tense อีกทั้งการใช้ Wh-Question ผ่านทางบทเรียน
คอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษา ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 5 เรื่อง ได้แก่ 1) Career Day
2) She is a singer 3) I work all week 4) A job is a job 5) The Problems ที่ใช้ประกอบการสอน
เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายในเวลาอันจำกัด และตรงตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนนั้นๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง Occupations หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อ
ประกอบการเรียนการสอน โดยใช้สื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีทั้งหมด 5 แผน ได้แก่
1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง Career Day 2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง She is a singer
3) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง I work all week 4) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง A job is a job
และ 5) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง The Problems เพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะการฟัง การพูด
การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง คะแนนความสามารถทางด้านทักษะ
การฟัง พูด อ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ เรื่องอาชีพ (Occupations) โดยใช้แบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างขึ้น

ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง คุณภาพของบทเรียน
คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างขึ้น เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนของกระบวนการเรียน
ต่อคะแนนสอบหลังเรียน ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 75/75

75 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละเฉลี่ยของคะแนนทดสอบระหว่างการสอน โดยใช้
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (E_1)

75 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละเฉลี่ยของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (E_2)